

Vides izglītības metodiskais materiāls

Tēma

Mitrāji Gaujas NP

Temats

Iepazīsim purvu.

Iegūs pamatzināšanas par purvu, tam raksturīgākajiem augiem, dzīvniekiem, purva nozīmi ekosistēmā.

Mērķgrupa (skolēnu skaits, vecums, klase)

Līdz 20 dalībnieki, uz četriem bērniem – viens pieaugušais, grupu darba atbalstam. Sākumskola.

Nodarbības ilgums

Divas līdz trīs stundas.

Ieteicamais laiks pārgājienam: pavasarī/vasarā/rudenī, izmantojot dzīvnieku un ogotāju iestaigātas takas, stigas, lai nenodarītu kaitējumu purvam.

Sasaiste ar mācību programmu

Atbilst dabas zinību mācību programmas satura atbilstošām tēmām.

Pilnveido pētnieciskās darbības iemaņas.

Kontaktpersona

Uldis Saulītis,

uldis.saulitis@inbox.lv

Nepieciešamais aprīkojums

Dalībniekiem mugursomas ar aprīkojumu: paliktņi, darba lapas, rakstāmlietas (parastais zīmulis, krāsainie zīmuļi), binoklis, lupas, aukla parauglaukuma noteikšanai, paduļi sēdēšanai, noteicēji, padzerties, sviestmaizes un piemēroti apavi, apģērbs.

Vadītājam: kūdras zonde, laminēts uzskates materiāls par purvu, aptieciņa, pretodu līdzekļi.

Nepieciešamās prasmes un zināšanas

Nedaudz zināšanas par purvu un vēlama fiziskā izturība un prasme sekot norādījumiem svešā vidē.

Sagatavošanās pirms nodarbības

Iepriekšējas zināšanas par purvu un pārvietošanos tajā, prasme rīkoties ar lupu, noteicējiem, u.c.

Atslēgas vārdi

Mitrājs, purvs, kūdra (zāļu-sfagnu), purva augi, purva dzīvnieki.

Saudzēsim mitrājus kopā! Pievienojies! Igaunijas – Latvijas sadarbības projekts „Atpakaļ dabā!”

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

Aktivitāšu apraksts

- ▶ Iepazīšanās.
- ▶ Dalībnieku dalīšana grupās (3-4 cilvēki grupā) un nodarbības laikā katrai grupai nepieciešams viens pieaugušais vadītājs.
- ▶ Drošības instruktāža par uzvedību nodarbības laikā.
- ▶ Informācija, kā droši pārvietoties pa purvu nenodarot videi kaitējumu, atbilstoši purva apstākļiem.
- ▶ Darba grupas saņem aprīkojumu: mugursomas (ar paliktni, darba lapām, rakstāmlietām (parastais zīmulis, krāsainie zīmuli), binokli; lupu, auklu parauglaukuma noteikšanai, paduksi sēdēšanai, noteicējiem u.c), un informāciju par to pielietošanu pārgājienu laikā.
- ▶ Pārgājiens, izmantojot purva dzīvnieku un ogotāju iestaigātas takas, stigas, lai nenodarītu kaitējumu purvam.
- ▶ Stāstījums par purvu un tā uzbūvi, izmantojot laminētu vizuālo materiālu.
- ▶ Uzdevumi darba grupām tiek ierādīti divos parauglaukumos, kas izvēlēti atšķirīgās purva biotopa vietās.
- ▶ Uzdevumi, veicami ar pieauguša grupas vadītāja atbalstu:
 1. Noteikt 25m² parauglaukumu ar auklas palīdzību.
 2. Noteikt zemeszemes augu valsti, kokaugus, dzīvnieku un putnu klātbūtni, atzīmējot darba lapā.
 3. Noteikt kūdras dziļumu ar zondes palīdzību vienā kopējā pētījuma vietā (veic pieaugušie).
 4. Salīdzināt no katra dziļuma metra iegūtos kūdras paraugus un ar lupas palīdzību izpētīt kūdras parauga sastāvu, atzīmējot darba lapā.
 5. Katrā parauglaukumā izdarāmi secinājumi, atzīmējot darba lapā.
 6. Salīdzināt pētījumu rezultātus visos parauglaukumos, meklējot atšķirīgo un izdarīt secinājumus.
- ▶ Uzdevums 1.klases skolēniem: uzzīmēt (izmantojot darba lapas: „Purva biotopa izpēte” otro pusi) trīs lietas, kuras raksturīgas purvam un pamanītas pārgājienu laikā parauglaukumos.
- ▶ Pārrunājam visus zīmējumus, kas ir tās lietas, kas raksturīgas tieši purvam.
- ▶ Sviestmaiziņu pauze ar limonādi vai tēju.
- ▶ Nodarbības noslēgumā katra darba grupa prezentē pētījuma rezultātus.
- ▶ Nodarbības beigās dalībnieki saņem uzlīmes ar sikspārni, kas ir Gaujas NP simboliskais dzīvnieks, kā arī citus uzskates materiālus, kas ir pieejami.

Saudzēsim mitrājus kopā! Pievienojies! Igaunijas – Latvijas sadarbības projekts „Atpakaļ dabā!”

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

Nepieciešamās darba lapas

Darba lapa: „Purva biotopa izpēte”.

Iegūtās zināšanas

Pamatzināšanas par purvu, tam raksturīgākajiem augiem, dzīvniekiem.

Iegūtās prasmes

Prasmes novērot atšķirības dabā, prasmes ievērot drošības un uzvedības noteikumus pārgājienā laikā purvā.

Informācijas avotu saraksts

Mitrāju vērtības un funkcijas.

Ķērpju noteicējs.

Dzīvnieku pēdu noteicējs.

Noteicējs „Izzināsim Gaujas senieleju!”.

Latvijas dabas fonda noteicējs: „Iepazīsimies, purvs!”.

Purvu aizsardzība un apsaimniekošana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Latvijā.

Gaujas NP administrācijas sagatavotie uzskates un izziņas materiāli.

Saudzēsim mitrājus kopā! Pievienojies! Igaunijas – Latvijas sadarbības projekts „Atpakaļ dabā!”

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

Darba lapa: „Purva biotopa izpēte”

Nr.	Augu valsts	Dzīvnieku klātbūtnes pēdas	Putnu klātbūtnes pēdas	Kūdras slānis	Piezīmes, secinājumi
1.					
2.					
3.					

Novērojumā piedalījās :

Saudzēsim mitrājus kopā! Pievienojies! Igaunijas – Latvijas sadarbības projekts „Atpakaļ dabā!”

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

Sūnu purva dabīgā attīstība

Saudzēsim mitrājus kopā! Pievienojies! Igaunijas – Latvijas sadarbības projekts „Atpakaļ dabā!”

Atbalstījusi
Eiropas
Savienība

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

European Union

Purvu tipi

- Dzīvā zemsedze
-   } Dažādu tipu kūdra ((zā)u, koku, grīšļu u.c.)
- Purva pamatne

Pārejas purvs

- Dzīvā zemsedze
-   } Dažādu tipu kūdra ((zā)u, koku, spilvju u.c.)
- Purva pamatne

- Dzīvā zemsedze
-   } Dažādu tipu kūdra (spilvju, sfagnu, koku, grīšļu u.c.)
- Sapropelis
- Purva pamatne

Sūnu purvs

Saudzēsim mitrājus kopā! Pievienojies! Igaunijas – Latvijas sadarbības projekts „Atpakaļ dabā!”

Atbalstījusi Eiropas Savienība

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

European Union

